

МЕХАНІЗМ ІНВЕСТИВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ТРАНСПОРТНО-ДОРОЖНЬОГО КОМПЛЕКСУ РЕГІОНУ

І.В. Сидоренко, асистент кафедри фінансів Науковий керівник:
доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів Ільчук В.П.
Чернігівський державний технологічний університет

Нові умови господарювання потребують вдосконалення та підвищення конкурентоспроможності всіх галузей національної економіки. Транспорт є найважливішою складовою виробничого сектора економіки України, ефективність функціонування якого впливає на піднесення та структурні перетворення в економіці, розвиток зовнішньоекономічної діяльності, підвищення життєвого рівня населення та захисту економічних інтересів країни.

Економічна криза в Україні зумовила значне загострення ситуації на транспорті – спад обсягів перевезень, підвищення тарифів, незадовільний стан матеріально-технічної бази, що призводить до зростання потреб у реструктуризації, ремонті та технологічному обслуговуванні рухомого складу та транспортної інфраструктури.

Технологічний розвиток ТДК регіону повинен здійснюватись на нових розробках вітчизняної транспортної науки. Тому перехід на інноваційну модель розвитку транспортного виробництва потребує створення сприятливих умов для залучення додаткових коштів як від іноземних, так і вітчизняних інвесторів на реалізацію інноваційних проектів і програм.

Проблемам інноваційного розвитку транспортної галузі присвячені праці таких вітчизняних та зарубіжних вчених: Аксьонова І.Я., Бакаєва О.О., Белова І.В., Гурнака В.М., Дерибаса А.Т., Зеленкова, Комарова А.В., Макаренко М.В., Образцова В.М., Осипова В.Т., Персіанова В.А., Петрова А.П., Союзова А.А., Трихункова М.Ф., Ушакова А.П., Цветова Ю.М., та багатьох інших; проблеми управління інвестиційним процесом та інвестиційним забезпеченням інновацій висвітлені в працях Абрамова А.П., Герасимчука В.Г., Глазунова В.М., Губського Б.В., Завліна П.Н., Заїкіна В.В., Сфімова Б.І., Ілляшенко С.М., Ковальова В.В., Пересади А.А., Сича Є.М., Черваньова Д.М., Чигринця А.Д., Шевчука В.Я., Шеремета В.В та ін.

В той же час проблема дослідження інвестиційного забезпечення техніко-технологічного оновлення ТДК регіону залишається невирішеною, потребують також подальших досліджень проблеми, що стосуються розробок ефективних механізмів інвестування, які б могли реалізувати стратегію інноваційно-інвестиційного розвитку ТДК в умовах обмеженості фінансових ресурсів.

Аналіз статистичних даних показав, що інвестиції в основний капітал транспортної галузі мають тенденцію до зменшення (рис.1), що вимагає пошуку нових джерел фінансування для інноваційного оновлення та розвитку залізничного транспорту

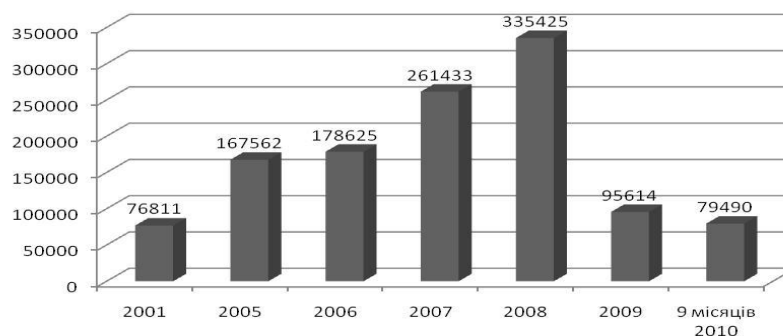

Рисунок 1 – Інвестиції в основний капітал за видами економічної діяльності «Транспорт», тис. грн. [5]

Оновлення ТДК регіону необхідно здійснювати за визначеними інноваційними пріоритетами, поетапно за умов введення спеціального режиму інвестиційної діяльності, який гарантуватиме створення сприятливого інвестиційного клімату, що забезпечить ефективне та повне відновлення всіх видів транспорту, які функціонують в регіоні.

Важливою складовою активізації інвестиційної діяльності ТДК регіону у нових умовах господарювання є розробка дієвих механізмів інвестування.

Для прискорення інноваційно-інвестиційних процесів можна застосовувати механізм, який реалізує пріоритетно-поетапний підхід до інвестування інноваційного розвитку ТДК регіону.

Пріоритетно-поетапний підхід має узгоджуватись із загальноекономічною стратегією розвитку регіону шляхом врахування регіональних проблем та можливих шляхів їх вирішення, існуючих та потенційних джерел інвестування і т. ін.

Пріоритетно-поетапний механізм інвестування інноваційного оновлення транспортно-дорожнього комплексу регіону спрямований на вирішення протиріччя між необхідністю техніко-технологічного розвитку ТДК регіону та обмеженістю інвестиційних ресурсів. При проведенні інноваційного оновлення необхідно визначити пріоритети розвитку певних складових ТДК в тому числі і по кожному виду транспорту – рухомий склад, транспортній мережі та іншим об'єктам транспортної інфраструктури.

Пріоритетно-поетапний механізм має дві складові:

- 1) техніко-технологічна складова;
- 2) організаційно-інвестиційна складова.

Техніко-технологічна складова механізму базується на дослідженні технологічного та технічного стану ТДК регіону, визначенні пріоритетів інноваційного оновлення, які повинні бути узгоджені з регіональним розвитком та виявленні специфіки даного регіону.

Організаційно-інвестиційна складова пріоритетно-поетапного механізму направлена на визначення етапів інноваційного розвитку ТДК регіону та пошук наявних інвестиційних ресурсів з врахуванням строку на які вони можуть бути залучені.

Застосування запропонованого механізму залежить від конкретного попиту та пропозиції, які визначаються постійно зростаючими вимогами споживачів, щодо якості наданих послуг та рівня цін. Сутність застосування ППМ інвестування транспортно-дорожнього комплексу визначається метою його інноваційного розвитку транспортної галузі.

Реалізація пріоритетно-поетапного підходу до інноваційного розвитку ТДК регіону починається з оцінки техніко-технологічного рівня складових транспортної галузі області, при чому оцінка повинна проводитись в таких напрямках:

1) аналіз сучасних досягнень транспортної науки та інноваційних розробок в галузі транспортного виробництва;

2) визначення «вузьких» місць техніко-технологічного забезпечення транспортного обслуговування регіону (аналіз рівня техніки та транспортних технологій).

На основі даної оцінки визначається інноваційні пріоритети розвитку певних складових ТДК регіону, які повинні бути узгоджені з пріоритетами регіонального розвитку, при цьому визначають загальні потреби у фінансових ресурсах і проводиться пошук та аналіз інвестиційних джерел (розробка механізмів їх залучення) та визначення необхідного обсягу реальних коштів, що спрямовуються на інноваційне оновлення.

Після визначаються етапи інноваційно-відновлювальних робіт та технологічного переоснащення основних фондів транспортних підприємств з урахуванням факторів, що визначають їх терміни. Терміни інноваційного оновлення, як правило обумовлені технологічною необхідністю, складністю, обсягом відновлювальних робіт та їх ресурсним забезпеченням.

Далі йде реалізація процесу пріоритетно-поетапного оновлення визначених складових ТДК регіону тобто здійснення заходів щодо впровадження нової техніки та технології на визначених пріоритетах інноваційного розвитку транспорту області а також організаційно-економічне узгодження експлуатаційних показників нової техніки в технологічному ланцюгу виробництва транспортної продукції.

Реалізація пріоритетно-поетапного підходу до інноваційного оновлення транспортно-дорожнього комплексу регіону підвищить техніко-технологічний рівень транспортної галузі та приведе до покращення якості транспортних послуг.

Подальше функціонування та розвиток ТДК регіону пов'язано з постійним нарощуванням його техніко-технологічного потенціалу, що вимагає постійного фінансування процесів розробки та впровадження інновацій в усі види транспорту та об'єкти транспортної інфраструктури.

Найбільш ефективне технологічне переоснащення основних фондів ТДК регіону може здійснюватись шляхом реалізації пріоритетно-поетапного підходу до інвестування інноваційних проектів, що реалізуються на транспортних підприємствах галузі.

Література

1. Безчасний Л.К. Інноваційна складова економічного розвитку: Монографія / За ред. гл.-кор. НАНУ Л.К. Безчасного – К.: ІЕ НАН України, 2000. – 260 с.
2. Ільчук В.П. Інноваційний розвиток транспортно-дорожнього комплексу регіону / В.П. Ільчук, І.В. Сидоренко. – Вісник ЧДТУ: зб. наук. праць. – Чернігів: ЧДТУ, 2008. – т. 33. – С. 5-15
3. Ільчук В.П. Інноваційно-інвестиційні системи залізничного транспорту: становлення та розвиток / За ред. д.е.н., проф. Сича Є.М. – К.: Логос, 2004. – 381 с.
4. Ільчук В.П. Концепція інноваційного розвитку транспортно-дорожнього комплексу регіону / В.П. Ільчук, І.В. Сидоренко. – Чернігів: ЧДТУ – 2010. – 36 с.
5. Інвестиції в основний капітал за видами економічної діяльності / [Електронний ресурс] / Заголовок з екрану. – Режим доступу: http://chernigivstat.gov.ua/statdani/invest/I2_09.htm
6. Статистичний щорічник «Чернігівщина 2009». – Чернігів, 501 с.